

Guia sobre
drets d'estrangeria
i tràmits per a la
regularització de
residència

Autoria:

Arrels Advocats SCCL
arrelsadvocats.cat

Coordinació:

Projecte Oreneta és un projecte d'intercooperació conformat per Barabara Educació, Associació Catnova, Arrels Advocats i Sefor Drecera.
barabaraeducacio.org/projecte-oreneta

Any de publicació:

2024

El perquè d'una guia sobre drets d'estrangeria per a persones migrades

El Projecte Oreneta neix amb la voluntat d'oferir serveis especialitzats i de qualitat per acompanyar persones migrades en diferents àmbits: assessorament laboral, assessorament jurídic en matèria d'estrangeria, orientació i formació professional, acompanyament emocional, grups de suport i desenvolupament professional. Serveis que són possibles gràcies a la col·laboració de les entitats que participen en el projecte, Arrels Advocats, Barabara Educació, Catnova i Sefor Drepera. El projecte compta amb el suport d'Economia Social, la Generalitat de Catalunya i el finançament del Ministeri de Treball i Economia Social-SEPE.

Tots aquests serveis tenen com a objectiu millorar les oportunitats laborals i la inserció social de les persones migrades. En aquest sentit, el servei d'atenció jurídica en la tramitació dels permisos de residència i de treball i els materials elaborats sobre drets d'estrangeria són de vital importància per a la millora de les oportunitats i la inserció sociolaboral dels usuaris i usuàries del servei.

Aquesta guia pretén ser una eina per facilitar la comprensió dels drets que emparen les persones migrades, així com els diversos supòsits i vies de regularització administrativa. Una eina que faciliti la comprensió dels drets i dels requisits que demana cada situació.

La guia ha estat elaborada per Arrels Advocats, cooperativa compromesa amb la justícia social que treballa per la defensa dels drets de les persones.

Drets i llibertats de persones estrangeres a Espanya

Les persones estrangeres, tinguin o no tinguin la residència legal, tenen drets i llibertats a Espanya, reconeguts per les lleis i per la Constitució espanyola. Tots aquests drets es troben recollits en les normes següents:

- Al Títol I de la Constitució espanyola (articles 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 32, 33 i 35).
- A la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social (articles 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 i 15).

Drets i llibertats reconeguts per a tota la ciutadania, tingui o no una situació administrativa regular

- Dret a la **igualtat**, sigui quina sigui la teva situació administrativa.
- Dret a la **vida i a la integritat física** i prohibició de ser sotmès/a a penes o tractes inhumans o degradants (cas Soering contra Regne Unit). Cap Estat no pot procedir a l'expulsió, deportació o extradició d'una persona si hi ha raons per creure que pot ser sotmesa a tortura.

- Dret a la **llibertat i a la seguretat**. Ningú no pot ser detingut sense raó.
- Dret a conservar la seva **documentació**, excepte en els supòsits establerts per les lleis.
- Dret a la llibertat ideològica.
- Dret a la **intimitat**, dret a la **vida privada i familiar**, a viure amb la pròpia família, i dret a la **inviolabilitat del domicili** (només poden entrar a casa teva amb una ordre judicial).
- Dret a **escollir** lliurement la pròpia **residència** i a circular pel territori nacional.
- Dret de **reunió i d'associació**. Dret a ser escoltat/da pels càrrecs públics i pel funcionariat públics.
- Dret a accedir als tribunals, dret a un advocat o advocada i dret a la justícia gratuïta si no es tenen recursos.
- **Dret a l'educació**. Dret i deure de les persones menors de 16 anys a rebre educació obligatòria (garantir aquest dret és un **deure dels pares, mares i/o tutors/es legals** i de l'Estat). Dret a l'ensenyament postobligatori de les persones majors de 16 anys i menors de 18.
- Dret a **empadronar-se en el domicili habitual**. El padró municipal no depèn de tenir lloguer o propietat. En cas de dificultat, consultar-ho amb un advocat o advocada.
- **Dret al treball. Dret a sindicar-se** lliurement o a afiliar-se a una organització professional. Dret a la vaga.
- **Dret a l'assistència sanitària**. Dret a tenir targeta sanitària a partir dels 6 mesos d'empadronament. Dret als serveis i les prestacions socials bàsiques.
- Dret a contraure matrimoni.
- Dret a la propietat privada i a l'herència.

Drets i llibertats reconeguts per a totes les persones estrangeres amb situació administrativa regular

- Dret a obtenir una targeta d'identitat d'estranger/a en el cas de complir amb els requisits.
- Dret, en el cas d'obtenir la residència, a **exercir una activitat remunerada** per compte propi o aliè de manera regular.
- Dret **al treball regular**, quan les autoritzacions de residència ho permetin.
- Dret a **participar dels assumptes públics**, directament o per mitjà de representants. Dret a votar i a ser votat/da a les eleccions municipals (si hi ha convenis de reciprocitat a tal efecte amb el país d'origen).
- Dret a accedir en condicions d'igualtat a funcions i càrrecs públics.
- Dret, en el cas d'obtenir la residència, a **accedir als sistemes públics d'ajudes** en matèria d'habitatge.
- Dret, en el cas d'obtenir la residència, a accedir a les prestacions i serveis de la Seguretat Social.
- Dret, en el cas d'obtenir la residència, **als serveis i prestacions socials**, tants les generals i bàsiques com les específiques.

Què pot passar si soc una persona estrangera en situació administrativa irregular?

El fet de no tenir la situació administrativa regular constitueix una **infracció greu** que pot ser constitutiva d'una sanció de multa o d'una sanció d'expulsió.

Si la policia et demana la teva documentació (el teu passaport), l'has de mostrar. Si et trobes en una situació administrativa irregular, la policia pot iniciar un procediment administratiu sancionador.

El procediment administratiu sancionador pot finalitzar en una resolució d'expulsió si es considera que, en el teu cas, hi ha circumstàncies agreujants.

Si no estàs d'acord amb la resolució, pots recórrer-la als tribunals.

En qualsevol cas, si s'inicia un procediment sancionador en matèria d'estrangeria contra tu, és preferible que contactis amb un advocat o advocada.

Com puc regularitzar la meva situació?

Si et trobes en situació administrativa irregular, pots acabar regularitzant-la si compleixes una sèrie de requisits que t'explicarem a continuació.

SITUACIÓ 1

Porto 3 anys o més a Espanya i tinc una oferta laboral →

SITUACIÓ 2

Porto 3 anys a Espanya, NO tinc una oferta de treball però tinc un familiar directe (pare/mare, fill/a, parella) que sí que està treballant →

SITUACIÓ 3

He estat treballant en situació IRREGULAR durant 6 mesos durant el darrer any →

SITUACIÓ 4

Porto 2 anys a Espanya i vull fer una FORMACIÓ HOMOLOGADA →

SITUACIÓ 5

Porto 2 anys o més a Espanya, he treballat 6 mesos en situació REGULAR i, de sobte, em trobo en situació IRREGULAR →

SITUACIÓ 6

Tinc residència a Espanya des de fa més d'1 any i vull portar els meus fills/es, la meva dona, el meu marit o els meus pares →

SITUACIÓ 7

Estic a Espanya i m'acaben de diagnosticar una malaltia greu i sobrevinguda que requereix tractament →

On puc fer aquests tràmits?

- Directament a l'Oficina d'Estrangeria de la província on t'hagis empadronat.
- A través d'un/a representant (com pot ser un advocat/da o un gestor/a administratiu/iva).

SITUACIÓ 8

Tinc autorització de residència a Espanya i tinc un fill/a menor d'edat nascut en el seu país d'origen i que està en situació irregular →

SITUACIÓ 9

Soc RESIDENT LEGAL i he tingut un fill/a a Espanya →

SITUACIÓ 10

La meva parella és ciutadà/ana d'un país de la Unió Europea (inclosa Espanya) →

SITUACIÓ 11

El meu fill o filla és ciutadà/ana espanyol/a →

SITUACIÓ 12

Dono suport judicial a una persona espanyola amb discapacitat →

SITUACIÓ 13

La meva parella és ciutadà/ana espanyol/a →

SITUACIÓ 14

La meva parella és ciutadà/ana espanyol/a i tinc un fill o filla menor de 21 anys, o un pare o mare major de 65 anys, que viuen del meu salari o del de la meva parella →

SITUACIÓ 15

El meu pare o la meva mare eren originàriament d'Espanya →

Porto 3 anys o més a Espanya i tinc una oferta laboral

Com em puc regularitzar?

Podràs sol·licitar una autorització de residència inicial per circumstàncies excepcionals per raó d'arrelament social.

Quina documentació necessitaré?

- Passaport complet vigent.
- Documentació que justifiqui la teva permanència continuada a Espanya durant un mínim de 3 anys (normalment, s'utilitza el certificat d'empadronament).
- Certificat d'antecedents penals del país d'origen (traduït i postil·lat; no fa falta si la persona sol·licitant pot demostrar una estada continuada a Espanya durant un mínim de 5 anys).
- Informe d'arrelament social emès per la Generalitat de Catalunya (caldrà sol·licitar-lo a l'ajuntament on s'està empadronat). Caldrà tenir una formació de català i de castellà d'un mínim de 45 hores (si el país d'origen és de parla hispana, no caldrà fer el curs de castellà, però sí el de català).
- També caldrà aportar una oferta laboral, de la que cal presentar la documentació següent:
 - Contracte de treball signat de 40 hores/setmana i Salari Mínim Interprofessional (15.120 €/any, sotmès a actualitzacions per part del Govern). La durada ha de ser indefinida. Poden ser 30 hores/setmana sempre i quan es compleixi el Salari Mínim Interprofessional de 40 hores.

- Es poden aportar 2 o més contractes a temps parcial, sempre que en conjunt representin el Salari Mínim Interprofessional.
- CIF de l'empresa que proposa el contracte.
- DNI de la persona que signa el contracte, com a empresària.

IMPORTANT! En el cas de tenir menors a càrrec, es podrà aportar un contracte o contractes de 20 hores/setmana, amb el salari proporcional (7.560 €/any). En aquest cas, s'ha de presentar: targeta de residència de la persona menor a càrrec o passaport complet / certificat del vincle familiar (legalitzat pel Consolat d'Espanya i pel Ministeri d'Afers Exteriors a Madrid o amb la postil·la de la Haia) / certificat de convivència / certificat d'escolarització.

Porto 3 anys a Espanya, NO tinc una oferta de treball però tinc un familiar directe (pare/mare, fill/a, parella) que sí que està treballant

Com em puc regularitzar?

Podràs sol·licitar una autorització de residència inicial per circumstàncies excepcionals per raó d'arrelament social (3 anys) sense contracte.

Quina documentació necessitaré?

- Passaport complet.
- Certificat d'antecedents penals del país d'origen (traduït i postil·lat; no fa falta si la persona sol·licitant pot demostrar una estada continuada a Espanya durant un mínim de 5 anys).
- Documentació que justifiqui la permanència continuada a Espanya durant un mínim de 3 anys (normalment, s'utilitza el certificat d'empadronament).
- Acreditar el vincle del familiar directe del qual depèn (també s'inclouen les parelles de fet): targeta de residència del familiar que dona dret a la sol·licitud.
- Certificat del vincle familiar (legalitzat pel Consolat d'Espanya i pel Ministeri d'Afers Exteriors a Madrid o amb la postil·la de la Haia).
- Informe d'arrelament social emès per la Generalitat de Catalunya, que se sol·licita a l'ajuntament de la localitat on estiguis empadronat/da. Caldrà tenir una formació de català i de castellà d'un mínim de 45 hores (si el país d'origen és de parla hispana, no caldrà fer el curs de castellà, però sí el de català).
- Mitjans econòmics del familiar del qual depèn: contracte de treball i ó últimes nòmimes o última declaració de la renda.

He estat treballant en situació IRREGULAR durant 6 mesos durant el darrer any

Com em puc regularitzar?

Podràs sol·licitar una autorització de residència inicial per circumstàncies excepcionals per col·laboració amb les autoritats administratives.

Quina documentació necessitaré?

- Passaport complet i en vigor.
- Certificat d'antecedents penals del país d'origen (traduït i postil·lat; no fa falta si la persona sol·licitant pot demostrar una estada continuada a Espanya durant un mínim de 5 anys).
- Informe d'Inspecció de Treball que acrediti aquesta relació laboral.

Com es pot obtenir aquest informe?

- Presentant una denúncia a Inspecció de Treball que expliqui la situació.
- Obtenint una sentència judicial que acrediti aquesta relació laboral i aportant-la a Inspecció de Treball.

Actualment, és molt difícil obtenir aquest permís, perquè l'Administració està molt saturada i sovint passa massa temps, de manera que ja no es compleix el requisit mínim de relació laboral de 6 mesos durant l'últim any.

Porto 2 anys a Espanya i vull fer una FORMACIÓ HOMOLOGADA

Com ho puc fer?

Podràs sol·licitar una autorització de residència inicial per circumstàncies excepcionals per arrelament per a la formació.

Quina documentació necessitaré?

- Passaport complet.
- Certificat d'antecedents penals del país d'origen (traduït i postil·lat; no fa falta si la persona sol·licitant pot demostrar una estada continuada a Espanya durant un mínim de 5 anys).
- Documentació acreditativa de la permanència continuada a Espanya durant un període mínim de 2 anys.
- Compromís de matriculació en una formació (amb una declaració jurada). La formació haurà de complir una sèrie de requisits.

La matriculació a la formació s'haurà d'aportar en el termini de 3mesos des de la notificació de la resolució de concessió de l'autorització de residència.

- Per a més informació, podeu telefonar als cursos SOC (T. 900 800 046) o buscar al cercador: «cursos SOC».

IMPORTANT! Es podrà PRORROGAR una sola vegada si la formació dura més d'1 any o si aquesta se suspèn.

Porto 2 anys o més a Espanya, he treballat 6 mesos en situació REGULAR i, de sobte, em trobo en situació IRREGULAR

Com em puc regularitzar?

Podrás sol·licitar una autorització de residència inicial per circumstàncies excepcionals per raó d'arrelament laboral.

Aquesta autorització de residència està pensada per a persones que han estat treballant amb un permís de residència o d'estada, per exemple com a estudiants, i que s'han quedat en situació administrativa irregular, o que han estat sol·licitants d'asil i se'ls ha denegat.

Quina documentació necessitaré?

- Passaport complet i en vigor.
- Documentació que justifiqui la teva permanència continuada a Espanya durant un mínim de 2 anys (normalment, s'utilitza el certificat d'empadronament).
- Certificat d'antecedents penals del país d'origen (traduït i postil·lat; no fa falta si la persona sol·licitant pot demostrar una estada continuada a Espanya durant un mínim de 5 anys).
- Documentació acreditativa de l'existència de relacions laborals, com ara l'Informe de Vida Laboral.

Com ha de ser aquesta relació laboral?

- Un mínim de 6 mesos a 30 hores o de 12 mesos a 15 hores.

Tinc residència a Espanya des de fa més d'1 any i vull portar els meus fills/es, la meva dona, el meu marit o els meus pares

Com ho puc fer?

Podràs sol·licitar una autorització de residència per reagrupació familiar en règim general (si no tens la nacionalitat de cap Estat membre de la Unió Europea).

IMPORTANT! La persona reagrupada s'ha de trobar al seu país d'origen.

Quina documentació necessitaré?

- Passaport complet del familiar que es vol reagrupar.
- Passaport complet del familiar reagrupant.
- Certificat d'antecedents penals del país d'origen (traduït i postil·lat; no fa falta si la persona sol·licitant pot demostrar una estada continuada a Espanya durant un mínim de 5 anys; no fa falta si la persona reagrupada és menor d'edat).
- Targeta de residència del familiar a Espanya (NIE). Targeta sanitària del familiar reagrupant.
- Acreditar mitjans econòmics del reagrupant: contracte de feina + 6 últimes nòmines + última declaració de la renda.
- Informe d'adequació d'habitatge (informe expedit per la Generalitat de Catalunya, se sol·licita a l'ajuntament).
- Acreditació del vincle familiar:
 - **Si és parella:** certificat de matrimoni amb un màxim de 3 mesos d'antiguitat (traduït i legalitzat o postil·lat).
 - **Si és parella de fet:** certificat de la inscripció de la parella al Registre autonòmic de parelles de fet.
 - **Si és fill o filla menor de 18 anys:** certificat de naixement (traduït i legalitzat o amb el segell de la postil·la del Conveni de la Haia).

- **Si l'altra persona progenitora hagués mort**, certificat de defunció.
- **Si l'altra persona progenitora està residint de manera regular a Espanya**, fotocòpia del NIE i certificat de convivència. Si aquesta està residint de manera irregular a Espanya, fotocòpia del passaport i certificat de convivència.
- **Si és ascendent major de 65 anys:** certificat de naixement del familiar reagrupant (traduït i legalitzat pel Consolat d'Espanya i pel Ministeri d'Afers Exteriors a Madrid o amb el segell de la postil·la del Conveni de la Haia) + acreditar dependència al país d'origen (enviaments de diners durant un mínim d'1 any) i, si es pot, el motiu de la dependència (per exemple, que la persona ascendent és vídua i no té altres familiars) + assegurança mèdica privada i certificat de convivència.

IMPORTANT! Caldrà l'acreditació de tenir la custòdia o el consentiment de l'altra persona progenitora perquè resideixi a Espanya i pugui tramitar la residència (traduït i legalitzat pel Consolat d'Espanya i pel Ministeri d'Afers Exteriors a Madrid o amb el segell de la postil·la del Conveni de la Haia).

Estic a Espanya i m'acaben de diagnosticar una malaltia greu i sobrevinguda que requereix un tractament

Com ho puc fer?

Podrás sol·licitar una autorització de residència inicial per circumstàncies excepcionals per raons humanitàries.

Quina documentació necessitaré?

- Passaport complet vigent.
- Certificat d'antecedents penals del país d'origen (traduït i postil·lat; no fa falta si la persona sol·licitant pot demostrar una estada continuada a Espanya durant un mínim de 5 anys).
- Certificat d'empadronament.
- Documentació mèdica que acrediti patir una malaltia sobrevinguda de caràcter greu que requereixi assistència sanitària especialitzada, no accessible al país d'origen i que el fet de no rebre o no continuar amb aquesta assistència mèdica suposi un risc greu per a la salut i/o la vida.

Tinc autorització de residència a Espanya i tinc un fill o filla menor d'edat nascut/da en el seu país d'origen i que està en situació irregular

Com el/la puc regularitzar?

Podràs sol·licitar una autorització de residència inicial per a menors no nascuts/des a espanya fills o filles de resident legal.

Quina documentació necessitaré?

- Passaport complet.
- Document acreditatiu del vincle familiar (traduït i legalitzat o amb el segell de la postil·la del Conveni de la Haia).
- Documentació acreditativa de la permanència continuada a Espanya durant un període mínim de 2 anys. Normalment, s'utilitza l'empadronament.
- Certificat de convivència (per exemple, empadronament conjunt).
- Autorització de treball i residència del pare/mare de qui depèn la persona menor.
- Documentació acreditativa de disposar de treball i/o de recursos econòmics per mantenir la família; per exemple: contracte de treball i 6 últimes nòmines o última declaració de renda.
- Informe d'adequació d'habitatge (informe expedit per la Generalitat de Catalunya, se sol·licita a l'ajuntament).
- Certificat de matrícula en un centre d'ensenyament.

Soc RESIDENT LEGAL i he tingut un fill o filla a Espanya

Com el/la puc regularitzar?

Amb l'autorització de residència de fill o filla nascut/da a espanya de resident legal.

Només cal que un dels dos progenitors (si n'hi ha dos) tingui la residència legal.

La persona menor assolirà el tipus de residència del seu progenitor/a.

Quina documentació necessitaré?

- Passaport complet i en vigor.
- Certificat de naixement.
- Targeta d'identificació de la persona estrangera, pare o mare.

La meua parella és ciutadà o ciutadana d'un país de la Unió Europea (inclosa Espanya)

Com em puc regularitzar?

Podrás sol·licitar una autorització de residència per a familiars de ciutadans i ciutadanes de la unió europea.

Quina documentació necessitaré?

- Passaport complet i en vigor.
- Documentació que acrediti el vincle entre les dues persones, com un certificat de matrimoni o un certificat del registre de parelles de fet.
- DNI del ciutadà o ciutadana europeu/a.
- Si el ciutadà/na europeu/a és una persona treballadora: el seu contracte de treball.
- Si el ciutadà/na europeu és autònom/a: document que acrediti aquesta situació.

IMPORTANT! Es pot fer extensiu a descendents de la persona estrangera menors de 21 anys o ascendents majors de 65 anys si es demostra que en depenen econòmicament.

El meu fill o filla és ciutadà/ana espanyol/a

Quina autorització podré sol·licitar?

Podràs sol·licitar una autorització de residència inicial per circumstàncies excepcionals per raó d'arrelament familiar.

Quina documentació necessito?

- Passaport complet vigent.
- Certificat d'antecedents penals del país d'origen (traduït i postil·lat; no fa falta si la persona sol·licitant pot demostrar una estada continuada a Espanya durant un mínim de 5 anys).
- Certificat de naixement de la persona menor de nacionalitat espanyola, on consti el vincle familiar i la seva nacionalitat.
- DNI de la persona menor.

Dono suport judicial a una persona espanyola amb discapacitat

Quina autorització podré sol·licitar?

Podràs sol·licitar una autorització de residència inicial per circumstàncies excepcionals per raó d'arrelament familiar.

Quina documentació necessito?

- Passaport complet vigent.
- Certificat d'antecedents penals del país d'origen (traduït i postil·lat; no fa falta si la persona sol·licitant pot demostrar una estada continuada a Espanya durant un mínim de 5 anys).
- Documentació acreditativa de la discapacitat del ciutadà o ciutadana espanyol/a i de la necessitat de suport en l'exercici de la seva capacitat jurídica, així com de tenir-ne càrrec.
- DNI del ciutadà o ciutadana espanyol/a.

La meva parella és un ciutadà/ana espanyol/a

Quina autorització podré sol·licitar?

Podràs sol·licitar una autorització de residència inicial per circumstàncies excepcionals per raó d'arrelament familiar.

Quina documentació necessito?

- Passaport complet vigent.
- Certificat d'antecedents penals del país d'origen (traduït i postil·lat; no fa falta si la persona sol·licitant pot demostrar una estada continuada a Espanya durant un mínim de 5 anys).
- Documentació acreditativa del vincle familiar amb el ciutadà/ana espanyol/a.
- DNI del ciutadà/ana espanyol/a.

La meua parella és ciutadà/ana espanyol/a i tinc un fill o filla menor de 21 anys, o un pare o mare major de 65 anys, que viuen del meu salari o del de la meua parella

Quina autorització podré sol·licitar?

Podràs sol·licitar una autorització de residència inicial per circumstàncies excepcionals per raó d'arrelament familiar.

Quina documentació necessito?

- Passaport complet vigent.
- Certificat d'antecedents penals del país d'origen (traduït i postil·lat; no fa falta si la persona sol·licitant pot demostrar una estada continuada a Espanya durant un mínim de 5 anys).
- Documentació acreditativa del vincle familiar amb el/la ciutadà/ana espanyol/a.
- Documentació que acrediti la situació de fer-se càrrec a nivell econòmic de les persones dependents.
- DNI del ciutadà/ana espanyol/a.

El meu pare o la meva mare eren originàriament espanyols

Quina autorització podré sol·licitar?

Podràs sol·licitar una autorització de residència inicial per circumstàncies excepcionals per raó d'arrelament familiar.

Quina documentació necessito?

- Passaport complet vigent.
- Certificat d'antecedents penals del país d'origen (traduït i postil·lat; no fa falta si la persona sol·licitant pot demostrar una estada continuada a Espanya durant un mínim de 5 anys).
- Documentació acreditativa del vincle familiar amb el ciutadà/ana originàriament espanyol/a.
- Certificat de naixement.
- Certificat de naixement de la persona progenitora originàriament espanyola.

projecte
oreneta

Impulsa:

Promou:

Finança:

